

Ústav teorie a praxe ošetřovatelství 1. LF UK

Posudek vedoucího práce

Název: Zajištění hygienické péče o dutinu ústní u hospitalizovaných pacientů s deficitem soběstačnosti

Autor práce: Bc. Renata Vytejková

Vedoucí práce: PhDr. Marie Zvoníčková

Oponent: PhDr. Pavla Pavlíková

Volba tématu:

Bc. Renata Vytejková se ve své diplomové práci zabývá základním ošetřovatelským problémem - hygienickou péčí. Zaměřila se na hygienu dutiny ústní - téma naprosto opomíjené nejen v české, ale i v mezinárodní literatuře. Jedná se o paradoxní situaci vzhledem k tomu, kolik mediální a reklamní pozornosti se věnuje hygieně obecně. Považuji za velmi důležité, že se toto téma stalo předmětem zkoumání.

Cíl práce:

Cílem práce bylo popsat problematiku nejen ústní hygieny, ale komplexně ošetřovatelskou problematiku vztahující se k péči o dutinu ústní, např. i hodnocení stavu dutiny ústní. V empirické části se diplomantka zaměřila na mapování ošetřovatelských problémů souvisejících s ošetřovatelskou péčí u pacientů, kteří si nedokáží základní tělesné potřeby zajistit samostatně a potřebují asistenci.

Teoretická část:

V teoretické části se diplomantka zabývá obecně problematikou potřeby hygienické péče v rovině biologické, psychologické, sociální i spirituální a faktory, které tuto péči ovlivňují. Vysvětluje pojem soběstačnost a uvádí možnosti hodnocení soběstačnosti. Velmi pěkně zpracovala problematiku hygienické péče z hlediska vybraných ošetřovatelských modelů. V kapitole zaměřené somaticky prokazuje, že dobře zvládla somatologickou a patofyziologickou problematiku péče o dutinu ústní a že je schopná tyto poznatky aplikovat do ošetřovatelské praxe. Vzhledem k nedostatku odborné ošetřovatelské literatury oceňuji, jak si poradila s vlastními východisky pro empirickou část, resp. s kapitolou 2.16. Zajímavé jsou i odkazy na historické učebnice ošetřovatelské techniky a popis správného postupu při hygienické péči o

dutinu ústní. Vše ukazuje, že autorku toto téma skutečně bavilo a věnovala hodně úsilí komplexnímu zpracování této problematiky.

Empirická část:

- **Užité metody výzkumného šetření**

Diplomantka si pro své šetření zpracovala vlastní záznamový arch, který otestovala v pilotním šetření. Záznamový arch použila k dotazování sester, nemocných i k záznamu fyzikálního vyšetření dutiny ústní. Zásadním předpokladem pro zpracování záznamového archu byla možnost dlouhodobého pobytu na nemocničních odděleních a možnost pozorovat ošetrovatelskou péči zaměřenou na dutinu ústní a možnost srovnávat s vlastním přístupem k této oblasti péče.

- **Charakteristika zkoumaného vzorku**

Šetření probíhalo na 8 ošetrovacích jednotkách ve 3 nemocnicích v Praze a Středočeském kraji se souhlasem etické komise a vedení nemocnice. Zkoumaný vzorek tvořili nemocní s omezenou soběstačností v provádění běžných denních činností (Barthel skóre 90 a méně).

- **Výstupy, výsledky, jejich přínos**

Data, která diplomantka získala ve svém šetření, jsou velmi zajímavá. Sestry provádějí hygienu dutiny ústní na běžných odděleních pouze pokud nejsou přítomny sanitárky nebo studentky nebo pokud je nesoběstačných nemocných hodně (s.60). na žádném oddělení nemají k dispozici kartáček pro nemocného (s.61), fascinující je ukládání zubní protézy do kelímků od jogurtů, které sestry k tomuto účelu schraňují (s.62). O hygieně dutiny ústní provádějí sestry záznam do ošetrovatelské dokumentace pouze v jednom zdravotnickém zařízení (s.64), zato všechny nemocnice mají na tento výkon vypracovaný standard. Velmi zajímavé výsledky přineslo fyzikální vyšetření dutiny ústní, které se běžně v rámci ošetrovatelské péče neprovádí - všichni pacienti trpěli nějakými obtížemi (neléčené kazy, paradentózou) nebo neměli vůbec žádný chrup (ani zubní náhradu). Zubního lékaře většina navštívila v minulém století. Většina pacientů si čistí zuby jenom ráno, někteří používají k čištění mýdlo (s.70). Nemocní nemají pocit dobře vyčištěných zubů - zvláště ženy (s.75), ovšem nemocní, kteří si zuby nečistí ani doma, si nijak nestěžovali, atd. Výsledky empirického šetření jsou velmi přínosné nejen pro

jednotlivá zdravotnická zařízení, ale i pro ošetřovatelství jako obor, protože navzdory moderním ošetřovatelským přístupům se oblast ústní hygieny neuvěřitelně zanedbává.

Literatura a práce s literaturou:

Ošetřovatelská literatura zabývající se tématem hygieny dutiny ústní je velmi vzácná. Oceňuji, že diplomantka pracovala i s anglickými texty a že se inspirovala ve skandinávské ošetřovatelské literatuře.

Formální náležitost, vnější úprava, přehlednost:

Diplomantka projevila při zpracovávání diplomové práce velkou samostatnost, a to včetně textových a grafických úprav. Práce je zpracovaná přehledně.

Kvalita příloh:

Záznamový arch, Barthelův test všedních činností ADL a IADL

Celkové hodnocení práce:

Bc. Renata Vytejšková pracovala velmi samostatně. Oceňuji zejména volbu tématu práce - vzhledem k praktické absenci literatury zabývající se tématem hygienické péče o dutinu ústní to vyžadovalo velkou odvahu a zaujetí. Diplomantce se podařilo shromáždit velké množství zajímavých a dosud nepublikovaných dat, která jsou inspirativní pro další zkoumání dané problematiky, ať už z hlediska praktické péče, prevence onemocnění v dutině ústní, fyzikálního vyšetření, či pedagogických aspektů. Doporučuji, aby diplomantka výsledky svého šetření publikovala.

Otázky k obhajobě:

Co Vás při provádění empirického šetření nejvíce zaujalo?

Jak přijaly sestry na oddělení Váš zájem o problematiku hygieny dutiny ústní?

Návrh klasifikace: velmi dobře

V Praze 25.5.2007

Podpis vedoucí práce:

